

385

Març 2015 • revista mensual
Any 35è • PVP 3,00 €
edita Fundació Roca i Galès

cooperació

CATALANA

Imatge cooperativa

Les nostres cooperatives: **Drac Màgic Sccl.**

Entrevista: **Xavier Palos, President de la Fundació Roca Galès.**

ISSN 1133-8415

9 771133 841150

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenció de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmic, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS
AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1º 1º · 08010 BARCELONA · Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gjjg@gonzalezauditores.com

**“
un servei jurídic
compromès i de
qualitat
”**

Col·lectiu Ronda
ASSESSORIA JURÍDICA LABORAL ECONÒMICA SOCIAL

Barcelona - Cerdanyola - Granollers
Mataró - Mollet del Vallès - Rubí

despatxos associats:

Girona · Lleida · Tarragona · Tortosa · Vilafranca del P.

www.cronda.coop
crondaweb@cronda.coop

Cooperativisme i economia social

- Assessorament integral a cooperatives, associacions, fundacions i altres entitats d'economia social · Autoocupació i plans d'empresa · Consultoria i auditoria
- Mediació en conflictes societaris

Drets de les persones i els col·lectius

- Dret civil, penal i administratiu · Dret de família · Separacions, divorcis · Danys i perjudicis · Accidents de circulació i de treball
- Arrendaments · Dret fiscal
- Habitatge, urbanisme i medi ambient
- Estrangeria · Violència de gènere

Defensa dels treballadors/es

- Assessorament laboral i Seguretat Social
- Acomiadaments · Reclamacions
- Dret sindical · Regulació d'ocupació
- Negociació col·lectiva · Pensions
- Accidents i prevenció de riscos laborals
- Malalties professionals · Plans de pensions

SUMARI

4 / TORNAVEU

Ramon Mir i Pipió, industrial jubilat i pintor.

5 / EDITORIAL

Imatge cooperativa

6 / EL NOSTRE MÓN

Agnès Giner

9 / COOPERATIVES DE CATALUNYA

Les cooperatives de casa nostra: les xifres del 2014

Confederació de Cooperatives de Catalunya

10 / LES NOSTRES COOPERATIVES

Drac màgic SCCL: creació, cultura i treball de les dones a través del cinema

Pep Valenzuela

Fa 45 anys que aquesta cooperativa estudia la divulgació del cinema i audiovisuals, i utilitza aquests mitjans en activitats educatives, socials i culturals, principalment per a nens i joves. Amb una dedicació especial a la promoció de la cultura cinematogràfica de les dones i les cineastes, organitza des de l'any 1993 la Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona.

13 / ENTREVISTA

Xavier Palos, nou President de la Fundació Roca i Galès

Montse Pallarès

“Cal tornar a tenir una funció clau i fonamental d’entitat transversal, aglutinadora i global del moviment cooperatiu a casa nostra”.

16 / LEGISLACIÓ COOPERATIVA

La llei de Cooperatives del Principat d'Andorra

Cristina R. Grau

Una de les redactores de l'esborrany de Proposició de Llei de Cooperatives d'Andorra, que després del tràmit parlamentari va ser aprovada el passat 15 de gener i entrarà en vigor el proper 13 de març, ens explica els objectius del Consell general per crear una llei de cooperatives i ens avança el seu contingut, així com els canvis que ha sofert el seu redactat durant el tràmit parlamentari.

19 / LEGISLACIÓ COOPERATIVA

Entrevista a David Rios, ponent de la nova Llei de Cooperatives andorrana

Montse Pallarès

20 / FORMACIÓ COOPERATIVA

Itinerari pels consells rectors:

Respostes vitals a un món canviant

Mercè Pascual

25 / TAST DE VI

Criança

Jordi París

24 / OPINIÓ

Esblada. Una cooperativa pot ser la seva repoblació i salvació

Esteve Puigferrat

25 / RESSENYA

Emili Molas i Bergés, 1870-1918

Elisenda Dunyó

26 / BIBLIOTECA

Donació de llibres

Retalls

Elisenda Dunyó

CRÈDITS

Editora Fundació Roca i Galès Redacció i Administració Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - Fax 93 487 32 83 - cc@rocagales.cat - www.rocagales.cat - Twitter: @rocagales
Coordinació Agnès Giner. Consell de Redacció Margarida Colomer, Miquel Corna, Enric Dalmau, Raimon Gassiot, Agnès Giner, Joan Josep González, Ma. Lluïsa Navarro, Jordi París, Joseba Polanco, Esteve Puigferrat, Olga Ruiz i Quim Sicília. Els autors són responsables dels articles signats. Ni la direcció de la revista ni els editors comparteixen per força les opinions que puguin reflectir els textos aquí inscrits. Foto portada: Gravant. © Zootrop-Flickr. Disseny, maquetació i impressió El Tinter, SAL (empresa certificada EMAS) Dipòsit legal B-22.283/80 I.S.S.N. 1133-8415.
Aquesta revista ha estat impresa sobre paper certificat FSC® i amb tintes provinents d'olis vegetals

Amb el suport de:

Un parell de preguntes (que en són tres) a Ramon Mir i Pipió (Barcelona, 1944), industrial jubilat i pintor

1

Què et sembla atractiu del cooperativisme?

La dilució del risc i la suma de les responsabilitats, quan s'assoleix. El considero molt positiu en una societat responsable.

2

Què no et convenç del cooperativisme?

La possible pèrdua de responsabilitat i/o iniciativa, que es pot relativitzar positivament.

3

Consideres que hi ha una altra economia possible?

No sé qui va dir: "Hi han altres mons, però són dins d'aquest." Hi ha una altra economia possible, sí. Però, en no ser una ciència, l'economia és subjecta a la condició humana i, per tant, crec que no es pot sostreure d'aquest condicionament. ¿És un avantatge o un desavantatge per al cooperativisme? És força relatiu.

Imatge cooperativa

Aquest mes de març, visitem la cooperativa de treball associat Drac Màgic, dedicada a l'estudi i la divulgació del cinema i l'audiovisual, i molt especialment a la creació, la cultura i el treball de les dones en el cinema. Una **imatge cooperativa** en un sector sovint mercantilitzat i majoritàriament masculí. A la secció de l'entrevista trobareu una conversa amb en Xavier Palos, el nou president de la Fundació Roca i Galès —l'editora de la revista—, al llarg de la qual ens parla de les seves motivacions i dels reptes de futur que creu que té l'entitat i de la manera com proposa afrontar-los; en definitiva, de les necessitats de la Fundació i, alhora, de la seva **imatge cooperativa**, que és avalada per una dilatada vinculació al cooperativisme i a

l'economia social i solidària de casa nostra. Finalment, tenim el plaer de presentar-vos la flamant Proposició de llei de cooperatives d'Andorra per boca de l'advocada Cristina R. Grau López, una de les seves coeditoradores. Aprovada al gener, entra en vigor aquest 13 de març. I és que, malgrat la forta tradició i presència dels drets comunals, el Principat d'Andorra fins ara no tenia regulació en matèria de cooperatives. L'aprovació de la Llei es fa amb la voluntat de contribuir a obrir noves possibilitats als ciutadans andorrans a les fórmules empresarials de l'economia cooperativa. Incloem, també, una entrevista a David Rios Rius, el conseller que va ser ponent de la Llei. En definitiva, una bona **imatge cooperativa** del nostre país veí. ■

LA COBERTA/ En ple mes de març, destaquem la imatge cooperativa en femení.
Foto: Gravant © Zootrop - Flickr

Catalunya lidera l'ocupació cooperativa

El 2014, l'ocupació a les cooperatives ha crescut a Catalunya en més de dos mil llocs de treball, la xifra més alta del conjunt de l'Estat espanyol.

Durant l'any 2014, l'ocupació a les cooperatives catalanes ha augmentat en termes absoluts respecte a l'any anterior. El 2014, s'han detectat 2.174 nous llocs de treball a les cooperatives. La xifra de Catalunya és la més alta de tot l'Estat espanyol, seguida pel País Valencià (1.577 nous llocs de treball), segons les dades que publica trimestralment el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, sobre la base de les xifres d'afiliacions a la Seguretat Social.

L'ocupació a Catalunya el 2014 va ser un 5,6% més elevada que l'any anterior, mentre que al conjunt d'Espanya l'increment va ser del 2%.

L'any 2014 es va acabar amb 41.323 persones que treballaven en cooperatives a Catalunya, i amb 292.394 a l'Estat espanyol.

Les dades de la Direcció General de Treball Autònom, Economia Social i RSE del Govern espanyol asseguren que la xifra total de cooperatives a Espanya és de 20.258, de les quals la majoria es troben a Andalusia (6.366), després a Catalunya (4.981), i en tercer lloc al País Valencià (3.415).

Més informació: www.cooperativest treball.coop. ■

Deu anys de botigues Cooperativa Plana de Vic

El passat 23 de febrer, la cooperativa Plana de Vic va celebrar el desè aniversari de la inauguració de la primera de les seves botigues a la Rambla Hospital de Vic. Són deu anys en que la Cooperativa ha estat treballant dia a dia per poder oferir al consumidor els millors productes dels seus socis.

La Cooperativa Plana de Vic va néixer l'any 1966, quan una colla de pagesos i ramaders —allò que avui en diem emprenedors— van tenir clar unir esforços per aconseguir millores en les seves explotacions i en el sector. Amb els anys, l'empresa ha anat creixent i consolidant-se, ha arribat a tots els serveis que el soci necessita, i l'any 2005 ha culminat la part final de la cadena de valor amb el projecte de les botigues Plana de Vic.

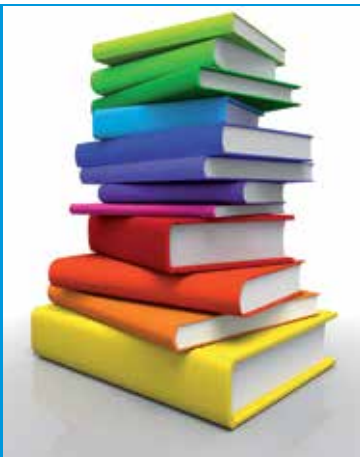
Al llarg d'aquests anys, la marca Cooperativa Plana de Vic ha anat guanyant espai, i avui és una de les pioneres en la venda del porc Duroc i de la vedella femella a les seves botigues. Uns productes, d'altra banda, que són molt ben valorats pels clients: per la seva qualitat, diferenciació i gust exquisit.

La cooperativa garanteix que tota la vedella i tot el porc que comercialitza a les seves botigues provenen de les explotacions dels seus socis i que n'ha controlat tota l'alimentació i creixement amb garanties de benestar animal, fins al punt que a l'etiqueta es consigna la granja on s'ha criat l'animal en qüestió.

La resta de productes dels socis estan sempre seleccionats perquè puguin aportar al consumidor un producte de proximitat, natural, artesà i, sempre que sigui possible, amb valor social afegit.

Actualment, la Cooperativa Plana de Vic té, a més de la botiga de la rambla Hospital de Vic, una al centre comercial Sant Jordi de l'Ametlla del Vallès, i dues a Barcelona: l'una a la travessera de Gràcia i l'altra al carrer Còrsega.

Més informació: www.planadevic.cat. ■

Premi al millor treball de final de grau sobre cooperativisme

La Fundació Roca i Galès i la Facultat de Dret i Economia de la Universitat de Lleida impulsen la realització de treballs de final de grau (TFG) sobre aspectes relacionats amb el cooperativisme. La idea és aprofitar els treballs de bona qualitat realitzats pels alumnes d'aquesta Facultat.

Poden ser candidats als premis els estudiants de la Universitat de Lleida que hagin fet un TFG, preferentment basat en un cas real, i que per la seva importància, originalitat, implicacions o aportacions mereixin ser reconeguts especialment. Els TFGs han d'haver estat supervisats per un professor de la Facultat.

Trobareu les característiques tècniques que han de tenir els treballs, així com la formació del jurat, al web de la Fundació Roca i Galès www.rocagales.cat, apartat "Premis". El treball ha d'estar redactat en una única llengua (català, castellà o anglès), i el període de presentació de candidatures és fins al **15 de setembre del 2015**.

Els autors del treball premiat rebran una dotació econòmica de 500 euros, una invitació per a assistir a la Jornada sobre Cooperativisme de la Universitat Catalana d'Estiu, una subscripció anual gratuïta a la revista *Cooperació Catalana* i un exemplar de les dues últimes biografies de la col·lecció *Cooperativistes Catalans* editades per la Fundació Roca i Galès.

Pel que fa a la difusió dels treballs guanyadors, se'n publicarà un resum a la revista *Cooperació Catalana*, i el treball sencer, al Repositori Obert de la UdL, al Dipòsit de la Recerca de Catalunya (RECERCAT) i a la web de la Fundació Roca i Galès.

La informació corresponent s'ha d'enviar per correu electrònic a fundacio@rocagales.cat tot indicant a l'assumpte "Premi millor TFG"; també pot consignar-s'hi qualsevol dubte o petició d'aclariment.. ■

Oikocredit, quinze anys de presència a Catalunya

L'any 2015 és un any molt especial per a la cooperativa OikoCredit Internacional. Enguany es compleixen quaranta anys des del seu naixement als Països Baixos, que signifiquen quatre dècades dedicades a oferir crèdits convencionals i microcrèdits per al desenvolupament d'iniciatives productives al Tercer Món.

L'aniversari d'Oikocredit a escala mundial coincideix, també, amb els quinze anys del naixement de la seva filial a Catalunya. Oikocredit Catalunya és una de les trenta associacions de suport, repartides en tretze països, amb les quals compta la Societat Cooperativa Oikocredit Internacional. La seva catalana treballa perquè persones i organitzacions del territori puguin invertir èticament els seus estalvis en projectes que fomentin la justícia social i la igualtat. Segons dades d'Oikocredit Internacional, en l'actualitat 52.000 persones de tot el món aporten els seus estalvis per permetre el finançament de vuit-centes empreses socials de seixanta-tres països de l'Amèrica Llatina, l'Àfrica, l'Àsia i l'Europa de l'Est. L'entitat porta a terme, a més, activitats de sensibilització sobre inversions socialment responsables i fan difusió de la banca ètica.

El passat 17 de febrer, va tenir lloc el primer dels actes de commemoració d'aquest aniversari. L'esdeveniment, celebrat a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, va comptar amb la participació de Xavier Fernández-Díaz Mascort, president de l'Associació Oikocredit Catalunya, i Carina Torres, responsable de la Unitat d'Agricultura d'Oikocredit Internacional. Durant tot el 2015, la cooperativa anirà celebrant aquest doble aniversari amb esdeveniments a tot el món.

Oikocredit Catalunya forma part de la Xarxa d'Economia Solidària i també es troba adscrita a l'Associació Fiare Catalunya i a Finançament Ètic i Solidari (FETS). Més informació: www.oikocredit.es/ca.. ■

Minera Olesana i Eticom - Som Connexió, noves cooperatives de la FCCUC

Dues cooperatives de consumidors s'afilien a la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya (FCCUC). En concret, ens referim a una cooperativa que acaba de celebrar els 147 anys de la seva fundació com a Sociedad Minera Olesana i que, en assemblea general de socis del 8 de desembre del 1992, va aprovar constituir-se com a cooperativa.

La cooperativa, amb més de deu mil socis, té com a tasca principal el proveïment d'aigua potable, un servei que presta al municipi d'Olesa de Montserrat.

D'altra banda, tenim la nova cooperativa Eticom - Som connexió, que va celebrar la seva assemblea constituent el passat 24 de gener i que té per objecte social la prestació de serveis de telefonia i d'internet.

Més informació: www.fccuc.coop, www.cmineraolesana.es i www.eticom.coop. ■

TEB Solucions netja les instal·lacions de la Filmoteca

L'equip de TEB Solucions es fa càrrec, des d'aquest febrer, de la prestació de servei de manteniment i neteja de les instal·lacions que la Filmoteca de la Generalitat té a Barcelona i a Terrassa. Aquesta nova activitat sorgeix gràcies a un acord marc de col·laboració amb el Centre d'Iniciatives per a la Reinserció (CIRe), que dona lloc a la possibilitat de concórrer a licitacions d'aquesta empresa pública.

TEB Solucions avança així en la generació d'ocupació per a persones amb discapacitat intel·lectual, i ho fa de manera complementària amb altres col·lectius que pateixen risc d'exclusió social.

Més informació: www.teb.org. ■

Ens estrenem a Twitter!

Amb el nom d'usuari [@rocagales](https://twitter.com/rocagales), la Fundació Roca i Galès, editora de la revista Cooperació Catalana, amplia la seva presència a les xarxes socials.

Amb el compte de Twitter, la Fundació pretén expressar la immediatesa d'aquesta xarxa piulant i repiulant l'actualitat cooperativa, pròpia i del sector, així com la de l'economia social i solidària. Aquest compte complementa la presència que té la Fundació a Facebook amb un perfil propi i una pàgina de la seva Biblioteca.

Guanyar presència a les xarxes socials forma part dels objectius fixats per la nova presidència de la Fundació Roca i Galès, dins del marc general d'un Pla de comunicació que inclou la dinamització del web existent a www.rocagales.cat, la creació d'un butlletí digital i la versió digital d'aquesta revista Cooperació Catalana.

Us convidem a seguir-nos i compartir-nos! ■

Les cooperatives de casa nostra: les xifres del 2014

Confederació de Cooperatives de Catalunya

Un any més, ha arribat el moment de fer una anàlisi de l'evolució de les dades del cooperativisme. Hem de dir que el 2014 ha sigut un any contradictori: d'una banda, estem contents perquè ha crescut el nombre de persones que treballen a les nostres cooperatives; però, de l'altra, ens sap greu que hagi baixat el ritme en la creació de cooperatives. En la mateixa línia del que hem comentat en altres ocasions respecte d'anys anteriors, les dades estadístiques encara no reflecteixen amb profunditat la realitat cooperativa. Tanmateix, com que la qualitat de les dades és constant, estem en condicions de comparar l'evolució d'aquests darrers anys.

A hores d'ara, només podem analitzar les dades de creació d'empreses i les de creació de llocs de treball: perquè encara presenten mancances importants les de caràcter qualitatiu, com ara les referents als resultats econòmics; a la qualitat de l'ocupació; al percentatge de sexes entre els treballadors, siguin socis o no; a les eines de gestió; o a la qualitat de la posició financera de les cooperatives. Per tant, constatem una vegada més que ens cal fer un esforç més gran per generar un sistema d'informació que ens permeti tenir un coneixement més profund de la realitat cooperativa.

Sobre la base de les dades de què disposem, observem que el 2014 ha tingut un comportament molt diferent del que esperàvem amb relació a la creació de cooperatives: se n'han creades 119, una xifra que està bastant per sota de les 146 tant del 2012 com del 2013. La davallada ha sigut generalitzada en les cooperatives de totes les classes, però especialment l'han patida les de treball associat, ja que, per bé que representen el 83% de les creades, cal recordar que el 2013 se'n van crear 121, i el 2014 només 98, és a dir, que hi ha hagut una disminució

de prop del 20%. I encara ha minvat més l'aparició de noves cooperatives de serveis, ja que, malgrat que el 2014 suposen el 10% del total de les creades, en xifres absolutes han experimentat una davallada del 30%, ja que tan sols se n'han creat 11 davant les 16 dels dos anys anteriors. A banda de les de serveis, cal destacar que no ha sigut significativa la creació d'altres cooperatives com a conseqüència de la cooperació de diferents col·lectius i empreses, com són també les cooperatives mixtes, les de segon grau i els grups cooperatius; aquest 2014, s'han creat tres cooperatives, enfront de les deu que es van crear l'any 2012.

Les dades positives han sigut les relatives a l'ocupació. El 2014, s'ha assolit la xifra d'ocupació de 41.323 persones. S'ha superat, per tant, la xifra del 2008: 41.200. Tot i que ens falten mil llocs de treball per arribar als nivells d'ocupació d'abans de la crisi (el 2007 n'hi havien 42.359), hem superat clarament la xifra de 37.752 de l'any 2012, que va marcar el mínim d'ocupació a què vam arribar en el període 2007-2014.

Aquesta tendència en les dades, en cas que es consolidi, ens permet fer una reflexió que podria ser important per al futur. Les dades indiquen que s'està produint un canvi en la dimensió de les empreses cooperatives, ja que l'augment d'ocupació ha anat acompanyat d'una disminució en el nombre de les creades, per la qual cosa l'increment d'ocupació prové de les cooperatives que es mantenen. Així doncs, sembla lògic deduir que, en l'àmbit de l'ocupació, les cooperatives estan augmentant en dimensió: en llocs de treball. Tot i això, considerem que la creació realment significativa d'ocupació arribarà en la mesura que siguem capaços d'incrementar el nombre de cooperatives, ja que l'augment de la dimensió de les empreses considerada en nombre

de llocs de treball té, habitualment, un ritme més lent que la resta de variables empresarials. Mantenim, doncs, que la creació de cooperatives és un puntal bàsic per a la creació d'ocupació i, per tant, per al desenvolupament del model cooperatiu en la societat; ja que amb el creixement de les cooperatives existents no n'hi ha prou: si volem escampar la idea que a la humanitat li convé resoldre cada dia més les seves necessitats d'una manera col·lectiva, ens caldrà donar un ritme més accelerat a la creació de noves societats que estenguin aquest model de fer empresa.

És evident, doncs, que hem de fer un esforç més gran per afavorir la creació de cooperatives. I hem de continuar insistint que aquests nous projectes, per a tirar-los endavant, cal que treballin en la planificació i en la generació d'equips de treball dinàmics i multidisciplinaris; i, també, que valorin constantment i acuradament les seves possibilitats d'èxit, especialment pel que fa al possible posicionament en el mercat i les vendes potencials. Tot projecte cooperatiu, cal dotar-lo de grans dosis de realisme, de manera que, un cop iniciat el procés, posem tots els esforços en l'assoliment dels objectius que ens en assegurin la viabilitat. L'èxit de la cooperativa depèn clarament de les accions que facin els seus socis en l'àmbit comercial i productiu, però també en el financer i en el de control de la gestió. Finalment, cal que siguem conscients que en el nostre entorn proper la demanda encara és feble i que, alhora, tampoc no podem comptar amb la demanda de l'administració pública d'una manera gaire normalitzada. Per tant, no hem desestimar les possibilitats de l'exportació, sinó al contrari. En definitiva, ens convé molt seguir el camí d'esforç col·lectiu i il·lusió realista que hem mantingut aquests últims anys. ■

Drac Màgic SCCL: creació, cultura i treball de les dones a través del cinema

Pep Valenzuela
@pepvalenzuela

Drac Màgic, o com viure el cinema com a eina per a entendre la realitat —amb informació, denúncia, pedagogia— i així transformar-la, de manera molt encisadora i entenedora, a l'abast de la majoria. “A partir del cinema i els audiovisuals, Drac Màgic elabora un seguit de propostes i programes des dels quals es treballen diferents aspectes, com ara la formació en llenguatges audiovisuals, l'anàlisi de la representació de les dones en els mitjans de comunicació i la de la seva presència com a autores en el camp del cinema, o la dinamització de debats a partir d'una pel·lícula per treballar diversos temes socials.”

La cooperativa es va fundar, l'any 1970, amb dos objectius principals: estudiar la divulgació del cinema i dels audiovisuals, i utilitzar aquests mitjans en activitats educatives, socials i culturals, principalment per a nens i joves. Impulsant el projecte, com a “mare i ànima” de la cooperativa, hi va ser la Dolors Manté, fins a mitjan any 1986, i hi ha deixat petja i una feina feta molt important en la normalització del català en el cinema infantil.

Això, amb la complicitat de plataformes d'educació artística, com ara el moviment Rialles i el seu programa “Pedagogia de l'espectacle”, i Cavall Fort. Al darrere també hi havia en Miquel Porter, que era historiador i crític cinematogràfic, a més de membre dels Setze Jutges. Avui, dels fundadors no en queda cap, però el projecte manté objectius i nivell, i va innovant constantment i creant xarxes de col·laboració.

En aquest moment, tots els socis de la cooperativa són dones, “però no pas per una opció ni per una qüestió programàtica”, adverteix l'Anna Solà,

Anna Solà, direcció de continguts.

membre d'honor de l'Acadèmia del Cinema Català. El cinema fet per dones i sobre dones és actualment un dels camps de treball marca de la casa, però no és pas una cooperativa de dones.

De fet, aquest tema i objectiu de treball va ser incorporat quan Drac Màgic ja feia uns quants anys que corria.

La cooperativa es fundà gràcies a la iniciativa de persones vinculades a l'activisme polític i social, a la defensa de la llengua i a la de la promoció d'uns espectacles de qualitat per a públics infantils. Aquests van els objectius fundacionals.

I els agents, com ara la Dolors i el mateix Porter, persones vinculades a l'àmbit de l'esquerra catalana, així com alguna gent relacionada amb el monestir de Montserrat, “formaven part d'aquelles iniciatives sorgides a finals del franquisme”, assenyala l'Anna, que durant els anys 1970 va participar en la Federació de Cineclubs.

Fase de gran creixement i crisi

Van viure una primera fase caracteritzada per una dinàmica d'expansió

molt forta, a través del suport de La Caixa (primerament la Caixa de Barcelona i després La Caixa). L'entitat financera patrocinava l'activitat principal, que es va estendre per tot Catalunya: “Cinema a l'escola”. Eren cicles de cinema per a centres educatius, a moltes ciutats de Catalunya. Això va representar un impuls molt gran per a l'economia i el desenvolupament de la cooperativa. Van arribar a atendre uns cent mil alumnes durant cada curs.

A les sessions específiques de cinema hi havia un acompanyament pedagògic per a aprofitar els motius i relacionar-los amb l'experiència, “no només per a conèixer el món del cinema, sinó també per a relacionar el coneixement que aporten les pel·lícules als currículums escolars, que és una de les parts més importants de la feina”.

El 1979, ja n'hi havia deu socis, els treballadors fixos, i un ampli equip de col·laboradors arreu del país que feien les feines puntuals. Fins al punt d'inflexió, l'any 1986, en què es va produir una crisi, principalment perquè el suport de La Caixa es va retallar de manera bastant dràstica. Amb l'encariment de l'activitat, la demanda va caure molt.

En aquesta crisi, la meitat dels socis, cinc, van marxar. Els altres es van quedar, “però fent un replantejament de tot, imaginant un altre model de treball i d'empresa”. Van eixugar deutes i van buscar noves vies per a dinamitzar la feina, ampliant-la amb altres serveis i amb altres línies i ofertes. Començaren a anar, també, fora de Catalunya: a Madrid i el País Valencià.

Els dos grans programes, el de cinema per a l'etapa de primària i el

Anna Solà amb Marta Prieto.

Oficina de Drac Màgic al carrer Sant Pere Mitjà de Barcelona.

de cicles per a secundària i batxillerat es mantingueren, i encara avui tenen molta importància; però relativa, ja que es fan moltes altres activitats, com ara, de manera molt destacada, les relacionades amb les dones, especialment la mostra internacional de films de dones, que ja té més de vint anys.

Va ser en aquell moment que aparegué com a àrea de dedicació especial el tema de les dones, i en concret la promoció de la cultura cinematogràfica de les dones i de les cineastes, com també de les dones i els mitjans de comunicació. “Això va sorgir del propi nucli”, aclareix, “tot ampliant, lògicament, amb nous col·laboradors, però amb l’alerta de no fer créixer la plantilla fixa.” Van consolidar aquestes noves vies de treball i així arriben fins al moment actual.

El treball sobre les dones no va sorgir per casualitat, òbviament. Hi han vincles amb el moviment feminista, a escala nacional i internacional, amb grups que organitzen festivals de cinema de dones a París, a Mont-real, a Florència; també en contacte amb gent que està programant seminaris i estudis específics en universitats estrangeres.

Durant tot aquell període, tot i un parèntesi d’anys durant el qual l’Anna i una altra sòcia, la Marta Selva —també membre d’honor de l’Acadèmia de Cinema—, van fer “un salt a la política” —van estar en el Govern del Tripartit treballant a l’Institut Català de la Dona—, la cooperativa va mantenir continuïtat amb els projectes.

Sis anys i mig en el govern, “allò és molt dur i molt absorbent i no és tan creatiu”, assegura, “però va ser una opció personal”. Ho van resoldre mitjançant un acord, una excedència temporal per servei públic, durant la qual van ser substituïdes per altres persones de l’equip, i no hi va haver cap problema.

Actualment, la cooperativa està formada per quatre sòcies, l’Àngels Seix, gerent; la Montse Pellicer, cap de l’àrea administrativa, i l’Anna i la Marta. Hi ha, també, un equip de cinc persones contractades, algunes a temps parcial i d’altres a temps complet. I un equip més gran de col·laboradors.

Cinema de dones i observatori de mitjans

La part de la pedagogia i la “formació cinematogràfica de nous públics” té un nom: “Construir mirades.

Formació en llenguatges audiovisuals”, que és el “gran programa de formació adreçat a criatures des de tres anys fins a la universitat”.

Ara bé, el treball que ha crescut més i ha guanyat més rellevància ha estat el relacionat amb les dones. Fan programes a la Filmoteca de Catalunya i amb associacions en diversos cinemes de Barcelona i de les comarques veïnes. És un programa que s’estén al llarg de l’any, una activitat de divulgació de les cineastes i el treball en relació amb la creació femenina en l’àmbit del cine. L’activitat amb més ressò és la Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona, que es va iniciar l’any 1993. Després, de cada un d’aquests programes en surten subprogrames, com ara “El vídeo del minut: un espai propi”, una invitació a totes les dones perquè filmin els aspectes de la seva realitat que les signifiquin com a subjectes. O el programa “Vistes i no vistes”, per a facilitar la programació d’activitats a totes les persones responsables de l’organització d’actes al voltant de les dones. També constitueix una experiència important l’Observatori de les Dones en els Mitjans de Comunicació, “una entitat que ofereix **eines de visió crítica, anàlisi i sensibilització** als ciutadans per fomentar una reflexió crítica davant de continguts sexistes i discriminatoris dels mitjans de comunicació”.

Mercat diversificat i nous perfils professionals

Després de la crisi, Drac Màgic intentà establir un equilibri entre les seves diverses línies de treball. D’una banda, amb les institucions, intentant treure el màxim profit de totes les convocatòries, sobretot de subvencions, tant les que es convoquen aquí, a Catalunya, com les del Ministeri de Cultura o altres instàncies.

De l’altra, amb els ingressos propis de les activitats, mirant que la cosa no es decanti cap a la dependència de la subvenció pública, que “creiem no és ni èticament responsable ni convenient per a mantenir una estructura econòmica”. Per tant, intenten “posar l’èmfasi a

“Amb l'experiència viscuda, és molt millor la pauta, l'estructura i el funcionament d'una empresa cooperativa.”

obrir sempre nous mercats, noves oportunitats de negoci a través de contractes puntuals que ens puguin venir d'ajuntaments, d'organitzacions, de museus o d'altres clients”. Amb això han repensat també els perfils del personal, “buscant que les persones siguin més polivalents”, per a poder seguir donant importància —ho consideren bàsic— a la innovació i el desenvolupament de nous projectes. “En el món de la cultura això és bàsic”, sentència l'Anna. I més encara si tenim en compte la importància especial de les tecnologies amb les quals treballen: “Hi han hagut canvis absoluts.” Ara mateix han reobert una distribuïdora que havia començat amb cinema infantil, distribuint un total de quaranta-una pel·lícules doblades al català. Tanca el 2005, ara han tornat a obrir-la amb un impuls diferent. D'una banda, noves pel·lícules, i de l'altra, la recuperació de films clàssics, entre els quals uns quants que la cooperativa ja havia difós. “No té res que veure la tecnologia que vam deixar amb aquesta amb la qual hem de treballar ara, i que ens demana un reciclatge tecnològic i professional: totes dues coses, ja que tots els processos han canviat.”

La cooperativa era el més natural

Quan l'Anna entrà a Drac Màgic, feia vuit anys que l'experiència cooperativa funcionava. “Aquell era un moment en què les solucions cooperatives formaven part de projectes d'iniciatives progressistes i d'esquerres del país.” Es creaven cooperatives en molts àmbits, “era una revifada del cooperativisme a Catalunya, que fins llavors havia estat més vinculat al món agrari i poca cosa més”. Amb l'experiència viscuda, creu que “és molt millor la pauta, l'estructura i el funcionament d'una empresa

L'animació experimental.

Imatges per pensar: els insectes.

L'animació experimental.

cooperativa; que pot tenir més de cooperativista o menys, però d'entrada t'obliga a tenir en compte unes formes de gestió molt més horitzontals. La cooperativa és molt més participativa, molt més oberta a les funcions socials del treball que es desenvolupa, que és una cosa que en una empresa mercantil també pots introduir, però que no apareix d'una forma tan natural”; ni és obligatòria, com sí que ho és a les cooperatives.

I, pel que fa a la diversificació de projectes, l'Anna explica que des de l'any passat participen en el programa AraCoop, amb Tàndem Social, desenvolupant la part de pedagogia de les cooperatives adreçada als centres educatius, en concret organitzant el coneixement de les cooperatives in situ a través de visites que fan els alumnes a les cooperatives del seu territori. ■

Xavier Palos, nou President de la Fundació Roca i Galès:

“Cal tornar a tenir una funció clau i fonamental d'entitat transversal, aglutinadora i global del moviment cooperatiu a casa nostra”

Montse Pallarès
@montpallares

La Fundació Roca i Galès, l'editora d'aquesta revista, és una entitat cultural que es va constituir l'any 1976 amb l'objectiu de promoure i divulgar els principis i valors del cooperativisme a casa nostra, estudiar i defensar el medi ambient i fer estudis per contribuir al benestar social. En Xavier Palos, nou president de la Fundació, es proposa fer conèixer aquesta a les entitats i persones del món cooperatiu que encara no saben que existeix. El nou president va néixer el 27 de gener del 1962 i forma part del món del cooperativisme i de l'economia social des de la seva vinculació a la cooperativa Trèvol (en la qual va començar fent de comercial) fins a l'actual Quèviure. També és el secretari tècnic de la Xarxa d'Economia Solidària i una de les figures clau en l'organització i l'èxit de la Fira d'Economia Solidària de Catalunya.

Per què et vas presentar a la presidència de la Fundació Roca i Galès?

Per dos motius. D'una banda, perquè penso que cal un canvi en la Fundació, i de l'altra, perquè em veig capacitat per a portar la presidència de la Fundació en aquest moment concret. Pel que fa a la necessitat de canvi en la Fundació, des del meu punt de vista calia fer-hi una transformació generacional, dotar-la de gent més jove, rejevenir-la; però no només des del punt de vista de l'edat de les persones que formen part del Patronat, sinó també en el sentit de fer-la més dinàmica i activa. Pel que fa a la meua

Xavi Palos és el President de la Fundació Roca i Galès des de finals de gener de 2015.

idoneïtat com a president de la Fundació, em trobo en un moment professional i vital en el qual crec que estic capacitat per a tirar endavant el projecte. Vaig pensar que la meua experiència en altres entitats de les quals he format i formo part, com ara Trèvol, Quèviure i la mateixa XES, podia ser profitosa per a la Fundació i em veia amb cor i amb ganes d'afrontar aquest repte.

I per què creus que calia aquest canvi?

Segons el meu parer, la situació de la Fundació es trobava en un punt d'estancament que no era beneficiós per al desenvolupament de la seva activitat. Havia esdevingut una eina una mica desfasada. D'una banda,

vivia un moment de mirar-se molt cap endins, però no pas un procés de reflexió interna que li permetés mirar enfora, sinó que el feia deixar de ser una eina útil per al sector i per al moviment cooperatiu. Des del meu punt de vista, calia una sacsejada, i la meua idea va ser apuntar-m'hi per prendre part en la renovació de la Fundació.

Aquesta situació d'estancament ja feia temps que durava?

Sí: hi ha hagut un període d'uns quants anys en el qual ha entrat ben poca gent nova, i en el qual la Fundació no es renovava ni es rejevenia... I es creaven unes inèrcies concretes que, tot i ser positives en algun cas, també es podien consolidar com a tradicions que no calia

que perduressin *per se*, perquè al final es poden establir dinàmiques no enriquidores.

Des d'aquest punt de partida, quins són els reptes que afrontes com a president de la Fundació?

Els reptes, bàsicament, són canalitzar totes les necessitats que pot tenir el sector o moviment cooperatiu i aconseguir que la Fundació li sigui útil. Dins de les finalitats de la Fundació, hi ha la defensa del cooperativisme i del medi ambient, i cal millorar l'eficiència de la Fundació i dels seus recursos.

Quan ens posem a treballar en àmbits concrets dels sectors de l'economia social i solidària, hem de tenir clar que no només cal que hi treballin els representants de les federacions (tot i que també han de ser-hi), sinó també que participin en aquest debat les cooperatives, les entitats, les empreses que desenvolupen la seva activitat al voltant de l'economia social i solidària. La idea és fer una Fundació molt inclusiva i participativa.

Per exemple, la revista *Cooperació Catalana* és un òrgan de la Fundació Roca i Galès. Ha de ser representativa de la Fundació, és clar; però també portaveu de tot el ventall de sensibilitats i realitats que hi ha entorn de l'economia social i solidària i del cooperativisme. Perquè aquesta és una de les funcions que ha de tenir la Fundació. Ser transversal i global.

I això com es fa?

Potser fins ara hi havien unes necessitats en el sector que la Fundació no veia, o veia poc. Ara és important començar a relacionar-se més amb l'entorn i amb el món cooperatiu. Per exemple, la Fundació participava poquíssim en l'entramat de xarxes que estan sortint actualment. A partir d'ara, crec que és bàsic establir més interlocucions amb la gent, crear convenis, no repetir o no duplicar esforços. Cal, també, establir una descripció més clara de les funcions de la Fundació i marcar responsabilitats o tasques concretes. Això fins ara estava molt en mans de l'equip directiu, però no s'ampliava a la resta del Patronat. Caldria que aquest fos més ric, més col·laboratiu (que es facin feines concretes i que no es vin-

gui només a escalfar cadira). Cal més participació. Si la gent agafa les feines amb criteris clars, anirem a més. La idea és fer una Fundació més participativa en el sentit de no quedar-se només en el que és el Patronat, sinó anar més enllà i obrir la Fundació a persones i entitats, i crear un cercle proper per treballar-hi conjuntament.

Podríem dir que el que esteu intentant fer és tornar, d'alguna manera, als orígens, que havien quedat una mica pervertits?

Sí, podríem dir que volem tornar als orígens, però en el moment històric i en les circumstàncies concretes actuals. Quan va néixer la Fundació, l'any 1976, a casa nostra no estava consolidat el cooperativisme i no existien les federacions de cooperatives. Aleshores, un dels propòsits de la Fundació va ser suplir aquesta funció. Això, nosaltres ara ja no ho podem fer: no és feina que ens toqui fer. El que sí que podem fer és tenir una visió transversal del moviment cooperatiu. Podem mirar una mica més enllà. I, com que no es preocupa el dia a dia de la supervivència econòmica i no depenem de subvencions, podem tenir una funció abso-

Xavi Palos està vinculat al cooperativisme i a l'economia solidària des de fa molts anys.

lutament neutral, i podem posar les nostres eines i els nostres recursos al servei del cooperativisme.

La realitat actual és que la Fundació s'ha anat allunyant (en general, i pels motius que siguin) de la realitat cooperativa. S'ha notat molt el fet que alguns dels patrons no siguin persones actives dins del món del cooperativisme... En aquest sentit, cal restablir els vincles que s'han trencat amb el pas del temps, i tornar a tenir una funció clau i fonamental d'entitat transversal, aglutinadora i global del moviment cooperatiu a casa nostra. En diferents àmbits, en el paper d'estudi i d'investigació de l'economia social. Cal un equilibri. La història ha d'estar al servei del present. El passat ha de servir per a aprendre, per a no cometre els mateixos errors.

Cal fer proselitisme?

Cal obrir-se més al sector. La Fundació s'ha de mostrar al sector. Les cooperatives més antigues sí que saben que la Fundació existeix, però n'hi han moltes altres que ni tan sols coneixen la nostra existència. Cal generar reflexió i convertir la Fundació, encara més, en la generadora d'espais de trobada i de creació de pensament i de discurs crític per al present i el futur.

Quin és el teu model de cooperativisme?

Jo, de tarannà, sóc una persona conciliadora. Cal respectar totes les sensibilitats que hi han en el cooperativisme, totes; i no promocionar només un model en concret (com fan, per exemple, les institucions). A més, des de la Fundació és important, de cara al nostre funcionament i a la necessitat de ser una eina útil i al dia, no limitar-nos només al cooperativisme. Hem de mirar el que passa al nostre voltant, tenir els ulls més oberts, i tenir en compte i valorar les experiències diverses que es fan a casa nostra sobre economies col·laboratives, economia social, emprenedoria... I tenir-les en compte; no pas de manera prioritària, ja que la prioritat de la Fundació Roca i Galès és el moviment cooperatiu, però sí comptar-hi. I el que tinc molt clar —i sempre he tingut

Cal generar reflexió i convertir la Fundació, encara més, en la generadora d'espais de trobada i de creació de pensament i de discurs crític per al present i el futur.

XES

clar— és que els valors cooperatius han d'estar per sobre de tot.

El que sí que està clar és que tinc una sensibilitat i una ideologia concretes i que la meva experiència en el món cooperatiu també és molt concreta. I aquesta experiència em diu que la millor manera de funcionar cooperativament és l'autogestionària i assembleària. Fa vint-i-cinc anys que participo d'aquests principis, i en les entitats en les quals he estat hem funcionat i funcionem d'aquesta manera; i he comprovat que és un model d'èxit i satisfactori. L'autogestió funciona. I el model de cooperativisme més participatiu és, també, el model cooperatiu més eficient i, per descomptat, l'ídoni i el que funciona per a mi.

Però, evidentment, des del meu càrrec de president de la Fundació Roca i Galès la meva prioritat és promocionar el cooperativisme en general, la cura del medi ambient i el benestar social. No imposaré la meva opinió, perquè no cal imposar res, perquè hem de conviure junts tots els tipus de cooperativisme.

En aquest sentit, què en penses, de les polítiques de la Direcció General?

Des del meu punt de vista i des del model de cooperativisme que he representat fins ara, les polítiques de la DG deixen molt a desitjar, tenen mancan-

ces molt importants. De la mateixa manera que la meua sensibilitat no s'hauria d'interposar en la manera com gestiono la presidència de la Fundació i he de procurar ser conciliador i encabir totes les ideologies del món cooperatiu, la Direcció General hauria de procurar fer el mateix, perquè representa tot el sector i no només les grans cooperatives. Suposo que la DG també ha experimentat un model de cooperativisme concret, diferent, un cooperativisme que potser valora més la mida de les cooperatives o la grandària de la producció i bandeja altres qüestions que per a mi són fonamentals. I això significa que altres sensibilitats que han optat més pel treball en xarxa i la intercooperació no queden tan reflectides dins de la DG pel que fa al tema de la promoció, etcètera. Què demanaria jo a la Direcció General? Doncs, evidentment —i tenint en compte que la sensibilitat de cadascú és la que és—, que, tot i això, es fes una promoció i difusió dels valors del cooperativisme i que dins de la promoció es tingués en compte tot el que representa la consolidació d'eines que ja existeixen, per posar-les al servei del cooperativisme, més que dedicar-se a reglamentar i a posar traves i restriccions al moviment cooperatiu per equiparar-lo a l'economia mercantil. ■

Xavi Palos també és el coordinador de la Fira d'Economia Solidària de Catalunya.

La Llei de Cooperatives del Principat Andorra

Cristina R. Grau López

Advocada i coredactora de la Proposició de llei
FGC ADVOCATS, SCCL

El 13 de març, entrarà en vigor la Llei 5/2015, de 15 de gener, de societats cooperatives, del Principat d'Andorra. El text, impulsat pel Partit Socialdemòcrata d'Andorra (PSA), és la primera norma legal del Principat que regula les cooperatives, una fórmula social que, malgrat l'absència de regulació, no era desconeguda a Andorra, un país amb una forta presència dels drets comunals. Amb la voluntat d'incorporar a l'ordenament jurídic andorrà el model cooperatiu per contribuir a obrir noves possibilitats a la iniciativa dels ciutadans a través de fórmules empresarials d'economia social, el PSA ens va encarregar a mi mateixa i a l'Ignasi Faura la redacció d'un esborrany de la Proposició de llei que va començar el seu recorregut parlamentari el juny del 2014. El text finalment aprovat s'aparta en determinats punts del contingut de la Proposició de llei, però en conjunt hom pot dir que compleix els objectius cercats i que permetrà als ciutadans del Principat engegar projectes empresarials cooperatius amb finalitats i instruments diferents dels de les societats de capital. Però quins eren aquests objectius? Un dels primers punts que vam considerar que havia de presidir la redacció del text legal era, en la mesura del que fos possible, la senzillesa. La llei havia de ser com més breu i clara millor, per a poder convertir-se en un veritable estri de foment de les cooperatives. Així, vam considerar que els aspectes el funcionament dels quals és essencialment el mateix que el que tenen les diferents persones jurídiques, no requerien una regulació específica a la norma cooperativa, sinó que podia ser més adient fer-ne la remissió a altres normes ja vigents a Andorra i conegudes

Dipositari de la sobirania del poble, el Consell General és un dels parlaments més antics d'Europa. Creat el 1419 com el Consell de la Terra, quan els senyors d'Andorra, el bisbe d'Urgell i el comte de Foix atorguen als andorrans el dret d'elegir els seus representants per cada parròquia.

pels ciutadans, en concret, la Llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada. Així doncs, es remeten a aquesta norma legal els aspectes registrals de la cooperativa; les normes sobre la cooperativa en constitució, la publicitat de certs actes com ara el dipòsit de comptes; el termini per a celebrar assemblea ordinària; les normes d'impugnació d'acords socials; etc.; és a dir, tots els aspectes que no són específics o diferencials de la cooperativa, sinó que estan vinculats a la publicitat i la garantia dels socis, de tercers i de qualsevol societat.

Per altra banda, la manca d'una tradició legislativa prèvia requeria que la norma legal contingués algunes definicions de conceptes cooperatius que ajudessin a fer pedagogia sobre el model empresarial en qüestió. D'aquesta manera, el concepte de cooperativa es recull a l'article 1.1 de la Llei; els principis cooperatius declarats per l'ACI s'enumeren a l'article 1.3; les cooperatives, a més de classificar-se entre les de primer grau i les de segon (article 2), segons la seva estructura socioeconòmica es diferencien per ser de treball associat, de serveis i

de consum. Amb aquesta finalitat pedagògica i com a criteri interpretatiu de la norma, l'article 3 conté la definició legal de conceptes com ara l'activitat cooperativitzada, diferenciada de l'objecte social, bestreta laboral, excedent i resultats extracooperatius, retorn cooperatiu, reglament de règim intern, Fons de reserva obligatori i Fons d'educació i promoció cooperatiu. Igualment es defineixen les diferents classes de socis que poden formar part de la societat (art. 14).

A propòsit de l'activitat cooperatiu, durant el procés de tramitació es va incorporar una esmena que proposava considerar les aportacions dels socis que es destinen a la gestió cooperativa com a part integrant del patrimoni cooperatiu, desconegut, amb aquesta redacció, la veritable naturalesa de la relació societària, un incident que exemplifica les dificultats amb què a voltes ens trobem per a fer comprendre el model cooperatiu en un món on les relacions imperants són les mercantils. Això no ha succeït, en canvi, en la regulació dels aspectes econòmics, ja que, després d'anunciar que el valor de referència

La Casa de la Vall va acollir entre el 1702 i el 2011 tota l'activitat del Consell General d'Andorra. Actualment és la seu protocolària.

és el de mercat, la Llei estableix la pertinent excepció per a les cooperatives que persegueixen l'estalvi de les rendes del seu soci, en les quals el valor de referència és el de cost d'adquisició, entenent com a compresos també els costos generals de funcionament de la societat.

Una vegada referides, a grans trets, les premisses emprades per a iniciar la redacció del text legal, passo a fer una breu exposició del contingut de la Llei, que opta per un model d'empresa cooperativa de tall clàssic en la regulació de les institucions típicament cooperatives.

Seguint la majoria de lleis del nostre entorn, la Llei exigeix un mínim de tres persones sòcies per a poder constituir la cooperativa, excepte les de segon grau, que es poden constituir per només dues cooperatives. Quant a la relació del soci amb la cooperativa, s'explicita que aquesta és de naturalesa societària i, en el cas dels socis de treball, s'esmenta expressament que no constitueix relació laboral, i, per tant, han de ser els estatuts socials i els reglaments de l'entitat els que regulin els termes en què s'ha desenvolupar la relació de treball. No obstant això,

el legislador andorrà ha optat per establir uns mínims que, com a protecció de la persona, les normes internes de la cooperativa hauran de respectar en tot cas, mínims que fan referència al temps de descans, la durada màxima de la jornada, les normes de seguretat i salut a la feina, els permisos legals retribuïts i, en general, el que podem qualificar com a normes d'ordre públic laboral (art. 12).

La Llei regula amb detall els requisits que han de complir els socis, el procés d'admissió i de baixa i les conseqüències d'aquesta, el règim disciplinari i els drets i deures dels socis.

Respecte als òrgans socials, s'opta per un model en què, tot i que es confereixen a l'òrgan d'administració àmplies facultats per a fer els actes compresos en l'objecte social, reserva a la competència de l'assemblea totes les decisions de transcendència per a la societat i els socis, així com el fet de poder debatre i decidir sobre qualsevol matèria de la cooperativa que s'hagi atribuït expressament a un altre òrgan social (art. 23). Igualment estableix que a les

cooperatives de primer grau cada soci té un vot a l'assemblea, mentre que a les de segon grau els estatuts poden preveure el vot proporcional de les cooperatives associades, amb un màxim de cinc vots socials per a cadascuna (art. 27). L'article 28 instaura el principi de majoria simple per a l'adopció d'acords, excepte els acords de fusió, escissió, transformació, dissolució, emissió d'obligacions i títols participatius, exigència de noves aportacions obligatòries al capital social, modificació del règim de reembors del capital social i, en general, els que impliquin una modificació estatutària, que requereixen el vot favorable almenys de les dues terceres parts del nombre de vots socials presents i representats. Durant el procés de tramitació, es va acordar reforçar aquesta majoria, exigint que el vot favorable representi almenys la meitat dels vots socials totals de la cooperativa; un reforç que també s'exigeix per a la revocació de càrrecs socials o l'exercici de l'acció de responsabilitat si no constava a l'ordre del dia.

Els socis són les úniques persones que poden formar part dels òrgans

socials, i desenvolupen aquests càrrecs gratuïtament. Els òrgans socials obligatoris previstos a la Llei són el consell rector, format almenys per tres socis, i la comissió d'auditoria interna, equivalent a la intervenció de comptes, formada per un nombre senar de socis. No obstant això, les cooperatives formades per sis o menys socis poden optar per elegir entre aquests un administrador únic. Igualment, no és preceptiu nomenar la comissió d'auditoria interna si la cooperativa està obligada a sotmetre els seus comptes a auditoria externa. Per promoure i facilitar la participació del soci en la gestió de la cooperativa, la Llei incorpora la possibilitat d'emprar mitjans telemàtics, sempre que es garanteixi prou la identitat del soci i l'exercici dels seus drets (arts. 26 i 34), així com la possibilitat que el consell rector adopti acords sense sessió (art. 26).

Quant al règim econòmic, la Llei opta perquè a les societats cooperatives els socis no responguin pels deutes socials, és a dir, per la responsabilitat limitada (art. 8). Es declara expressament que les cooperatives són societats de capital variable, adoptant alhora mesures suficients en garantia de tercers quant a la publicitat de la xifra de capital de la cooperativa (art. 39), exigint el desembors íntegre del capital mínim i protegint la integritat del capital; per exemple, es podrà denegar el reembors en cas de baixa del soci si se'n deriva la reducció del capital per sota del mínim legal (art. 17). Per altra banda, la norma obliga a separar els resultats cooperatius dels no cooperatius —tant extra-cooperatius com extraordinaris—, considerant, però, resultat cooperatiu el derivat de les plusvàlues obtingudes per alienació d'actius si aquestes plusvàlues es reinverteixen en actius afectes a l'activitat cooperativa (art. 42). Altrament, els resultats no cooperatius s'han de destinar íntegrament al FRO, fons configurat legalment com a irrepartible fins i tot en cas de dissolució de l'entitat (art. 43). Quant als resultats cooperatius, cal destinar almenys el 10% al FEPC

CONSELL ANDORRA

Nova seu del Consell General d'Andorra que acull l'activitat parlamentària des del 2011.

i el 20% al FRO, fins que aquest assoleixi la xifra de capital social, moment a partir del qual serà suficient dotar-lo amb el 10% dels resultats (art. 42).

En cas de dissolució i liquidació de la cooperativa, el FEPC s'ha de posar a disposició de la cooperativa o cooperatives, associació o associacions, que figurin als estatuts; l'haver líquid sobrant, si existeix, s'ha de posar a disposició de les entitats, públiques o privades sense ànim de lucre que prevegin els estatuts (art. 47).

La norma legal considera expressament la intercooperació, a l'article 48, convertint en norma positiva el compromís d'intercooperació.

A més de la regulació cooperativa fins ara exposada, la Llei destina el seu capítol VIII al règim disciplinari, aplicable quan la cooperativa o els seus òrgans socials compleixin els deutes que imposa la Llei. Val a dir a aquest respecte que la Proposició de llei no contenia aquest capítol, que sí que hi és a la

Llei de societats de capital andorran; i, per tant, no semblava justificable excloure les cooperatives d'aquests deutes, ni de les conseqüències del seu incompliment, motiu pel qual s'ha regulat un règim disciplinari específic que pren en consideració les característiques d'aquest tipus de societats.

Quant al règim fiscal, tot i que la Proposició de llei del PSA va incloure tant normes tècniques d'ajust, per tenir en compte el particular funcionament de la cooperativa, com veritables normes de foment d'aquesta, només algunes de les primeres s'han mantingut a la disposició final segona de la Llei, ja que un dels cavalls de batalla del procés legal ha estat no conferir a les cooperatives cap benefici fiscal, atesa la baixa fiscalitat empresarial que hi ha al Principat d'Andorra.

Esperem que la Llei sigui un instrument útil per al desenvolupament de l'economia social del Principat. ■

Entrevista a David Rios, ponent de la nova Llei de Cooperatives andorrana

David Rios Rius ha estat conseller del Govern d'Andorra en la darrera legislatura –actualment dissolt per la convocatòria d'eleccions– i el principal valedor de la nova Llei de cooperatives que ha vist la llum al país.

Montse Pallarès
@montpallares

Quins són els motius que van portar a fer la Proposició de llei de societats cooperatives d'Andorra?

El primer motiu va ser la inexistència fins aquell moment d'una regulació d'aquesta fórmula societària a Andorra. Tot i que des de molt temps abans a Andorra —igual que a moltes altres zones dels Pirineus— s'havien organitzat alguns règims cooperatius —com per exemple en els àmbits ramader o agrícola, o en el de gestió d'aigües—, mai s'havien regulat. És per això que durant el 2014 el nostre partit, el Partit Socialdemòcrata d'Andorra, va presentar una Proposició de llei al Consell General sobre aquestes societats, que va prosperar en el tràmit parlamentari i es va aprovar a inicis del 2015.

Quins són els objectius d'aquesta Llei? Què persegueix? Quina filosofia té?

Des del Partit Socialdemòcrata d'Andorra, vam voler introduir i fomentar nous valors a la nostra economia, com ara els de la solidaritat i l'esforç comú. Creiem que les cooperatives, sense l'objectiu de l'afany de lucre de les societats mercantils, fan aportacions positives a la societat en general, inclosa la mateixa societat cooperativa. Des del PSA creiem, a més, que és una fórmula que ens ajudarà a combatre la crisi que estem vivint al nostre país i crear llocs de treball. En proposar la Llei, vam tenir molt clar que s'havia de regir pels valors establerts per l'Aliança Cooperativa Internacional i que fos homologable a escala internacional. Andorra està en un procés d'obertura econòmica, i creiem interessant que les cooperatives estrangeres també es puguin establir a Andorra.

Per què classificar les cooperatives en funció de la seva estructura socioeconòmica, és a

dir, les de treball associat, les de serveis i les de consum?

Vam creure que, per ajudar els nostres empresaris a conèixer les possibilitats i el potencial de les societats cooperatives, seria bo detallar els principals tipus de cooperatives segons la seva estructura socioeconòmica, però també els seus objectius. D'aquesta manera creiem que la Llei és molt més clarificadora.

Quina previsió es té de la influència, de l'impacte d'aquesta Llei sobre les empreses andorranes? Hi ha alguna previsió?

De moment, molts empresaris a títol individual o associacions d'empresaris, com ara la Confederació Empresarial d'Andorra, han manifestat satisfacció per l'aprovació de la Llei. Pensem que caldrà un cert temps perquè es difongui aquesta nova fórmula societària, però també que acabarà sent un instrument d'èxit.

Les bonificacions fiscals a les cooperatives eren una qüestió en la qual el partit Demòcrates per Andorra (DA) no estava d'acord. Com s'ha resolt al final?

El Grup Parlamentari Demòcrata, que estava en majoria al nostre parlament, el Consell General, tenia molta por que l'aprovació de la Llei no provoqués que moltes societats mercantils es transformessin en cooperatives aprofitant l'efecte compensatori que proposàvem en el terreny fiscal causat per l'obligació de les cooperatives de traslladar excedents al fons de reserva i al fons de promoció de l'activitat cooperativa. Per això vam mantenir reunions amb tots els grups parlamentaris i vam dialogar per apropar posicions. Vam arribar a acords en la majoria dels temes, però en aquest no vam poder assolir un consens. Cre-

iem que les cooperatives, en mantenir el mateix règim fiscal que les societats mercantils, es podran veure penalitzades pel que fa a competitivitat. Veurem si amb l'aplicació de la Llei això es produeix, i llavors proposarem que es modifiqui aquest aspecte.

Es pot dir que, malgrat les reticències de DA, la Llei ha estat un èxit. Com s'ha arribat al consens? Per què s'havia percebut per totes bandes que la Llei de cooperatives era necessària? Com pot beneficiar això l'economia andorrana?

Efectivament, la Llei ha estat un èxit perquè no pot haver-hi ningú que estigui en contra de les cooperatives; només amb certs punts de vista diferents, però mínims. El que aporten les cooperatives a la societat en general és positiu, i per això el consens va ser molt ampli. El nostre grup parlamentari sempre va tenir la voluntat de fer el màxim de pedagogia i facilitar tota la informació necessària a la resta de consellers generals. També ens van ajudar molt a fer aquesta tasca de pedagogia els nostres assessors, l'Ignasi Faura i la Cristina Grau. Avui podem celebrar que Andorra disposi d'una Llei de cooperatives, i estem segurs que a poc a poc, emprenedors, empresaris o joves veuran en aquesta fórmula societària una bona oportunitat per a crear nous negocis i llocs de treball, amb la voluntat d'aportar beneficis a la societat. ■

Itinerari per als consells rectors: Respostes vitals a un món canviant

Mercè Pascual Llop

Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya

Les cooperatives som la força del canvi... i estem de moda, però és una moda nascuda fa cent vint anys. El panorama de present i de futur exigeix optimitzar la professionalització dels agents clau per a garantir la presència estratègica i competitiva del sector productiu i de transformació agroalimentària dins del panorama de Catalunya (3,61% del PIB, primer clúster agroalimentari d'Europa). Per enfortir les empreses i minimitzar els impactes negatius, apostem per incrementar el coneixement i la preparació dels membres de juntes rectores. Convidem a la participació, volen redescobrir i actualitzar els **valors del cooperativisme**, cooperant, col·laborant, cocreant, codissenyant i coresponsabilitzant-se. Les cooperatives hem escollit **un model associatiu obert, participatiu i democràtic**.

Una colla castellera

¿Podríem equiparar una cooperativa amb una colla castellera? Els castellers són el símbol de la cultura catalana i de tot un país, i les cooperatives ho són d'un model d'empresa i d'una manera de treballar. Apostem per la lliure pertinença, per la renovació de càrrecs dels dirigents, per la implicació de tots els agents i per l'assoliment dels objectius marcats amb la voluntat d'obertura a noves formes de ser i de fer.

Tenim una identitat col·lectiva, uns valors i una estructura organitzativa semblants als dels castellers. L'esforç coordinat d'un conjunt de persones organitzades en una "colla anomenada cooperativa". Castellers i cooperatives som tradició i modernitat; i ens defineixen uns valors comuns, com ara l'esforç, el compromís, la democràcia participativa, el treball en equip, l'esperit de superació, la tolerància, etc. Individus i col·lectiu sumen i es fusionen en un sentiment

Xifres destacades:

Ostenten el càrrec de membres dels consells rectors **2.300 persones, en una mitjana de deu per cooperativa**; un 27% tenen menys de quaranta-cinc anys; i, segons dades de l'observatori del Pla Marc de Cooperatives, hi ha un discret increment (6,8%) de dones en els càrrecs directius.

La distribució per províncies situa la de Lleida com a capdavantera en nombre de representants, amb el 31,5%; seguida per la de Tarragona amb el 30,4%; les Terres de l'Ebre amb el 20,4%; la de Barcelona amb l'11%, i la de Girona amb el 6,7%.

Les cooperatives classificades amb més valor afegit tenen una mitjana de membres superior a la que tenen les de matèria primera, i també un més elevat percentatge de dones en el consell rector.

L'any 2014, les 227 cooperatives agràries, amb els 35.800 productors associats, van facturar prop de 1.520 milions d'euros i van donar ocupació a 4.800 persones.

d'unitat: la unió fa la força.

Les persones som al centre del projecte d'empresa cooperativa; dins dels consells rectors es treballa, de manera natural, amb valors i competències clau, d'un elevat significat social, empresarial i personal, com ara els següents:

- Assumir la responsabilitat col·lectiva
- Conèixer i comprendre la gestió de la cooperativa
- Actuar amb compromís i visió integrada
- Contribuir a l'estratègia i els resultats, en col·laboració amb la gerència
- Compartir la presa de decisions
- Orientar equips i treballar amb ells
- Representar la cooperativa i negociar en nom seu
- Generar, comunicar i compartir directrius assertivament.

Castell d'espais formatius

Des de la FCAC, per contribuir a l'assoliment de les competències enco-

manades per a l'exercici del càrrec de membres del consell rector, proposem un castell d'espais formatius dirigits a: Els socis, "la pinya castellera": l'assemblea, base i raó de ser de la cooperativa.

El consell rector, "el folre": la part dirigent i visible que representa tots els socis.

Els cursos presencials

Uns cursos que giren al voltant de tres eixos clau:

1. El marc cooperatiu, amb un coneixement més ampli del marc teòric de les cooperatives agràries, per mitjà de les actuacions següents:

- Dotar els membres del consell rector d'un coneixement profund del marc jurídic i societari en què es basen les cooperatives agràries i la seva aplicació pràctica en la gestió i el govern.
- Preparar els participants per a dur a terme una bona gestió de govern de les cooperatives agràries.

- Potenciar el lideratge compartit i democràtic en la gestió de l'empresa cooperativa.
- Promoure la participació activa i responsable dels membres del consell rector en el projecte social i empresarial cooperatiu.

2. Les competències empresarials

per a establir els coneixements de direcció i gestió d'empresa que afavoreixin una comprensió global del negoci de la cooperativa, és a dir:

- Proporcionar eines, coneixements i habilitats per a garantir la professionalització del consell rector.
- Establir un llenguatge comú sobre la base dels coneixements de gestió que afavoreixi la comprensió global del negoci de la cooperativa.
- Sensibilitzar els consells rectors de la necessitat de prendre decisions estratègiques que donin resposta als reptes i tendències del sector i de la cooperativa (competitivitat).
- Millorar les habilitats dels participants en les seves funcions i tasques diàries.

3. Les habilitats directives i recursos

per a desenvolupar i millorar conductes, actituds i aptituds que ajudin a créixer i avançar en els resultats i l'estratègia de l'empresa cooperativa, és a dir:

- Capacitar el participant en l'adquisició d'habilitats directives i interpersonals per a l'exercici del seu càrrec.
- Aconseguir conductes, actituds i aptituds que ajudin a créixer i a avançar en els l'estratègia i la consecució de resultats que necessita l'empresa cooperativa.

Incorporem, també, recursos per al consell rector, que comprenen els mòduls següents:

Mòdul 1. Llengües estrangeres:

anglès, francès, alemany i d'altres

Mòdul 2. Utilitat de la tecnologia i xarxes socials a l'empresa.

Cada un d'aquests eixos conté diferents mòduls formatius que la cooperativa podrà escollir, segons les seves necessitats, i així dissenyar una "formació a mida".

Els tallers

Formació pràctica que es concentra en un sol dia i agrupa membres de consells rectors de diferents cooperatives, i en la qual s'estableix un vincle estret entre concepte i implementació. Oferim els tallers següents:

Tallers de competències i habilitats empresarials, per a l'exercitació d'habilitats directives i l'adquisició d'eines de gestió empresarial.

- El lideratge compartit: compromisos i responsabilitats del consell rector i del gerent en el marc cooperatiu.
- L'estratègia de la cooperativa, la innovació i la creativitat com a factors de competitivitat.
- La interpretació i l'anàlisi de l'estat econòmic de la cooperativa i la presa de decisions.
- El pla de màrqueting i el pla de comunicació a la cooperativa.
- El pla d'acció de la cooperativa i el treball en equip.

Tallers de promoció de la participació i implicació del soci en el projecte cooperatiu:

- La força del soci.
- Consells rectors que aprenen: resposta vital a un món canviant.
- Nova generació de consells rectors: el relleu des del compromís.

Les jornades

Es realitzaran pel territori, agrupant membres del consell rectors de diferents cooperatives per a l'acollida i l'acompanyament dels nous membres de consell rector al projecte cooperatiu. I també per a promoció el relleu a les cooperatives: pren el relleu de la cooperativa.

La metodologia

La proposta formativa és flexible, personalitzada i de curta durada, a partir de la qual la cooperativa podrà dissenyar el seu propi itinerari segons les seves necessitats. El mètode d'aprenentatge és intuïtiu i pràctic, i es basa en l'acompanyament de caps de colla especialitzats en les diferents matèries i vinculats al món cooperatiu. L'objectiu és aconseguir un aprenentatge orientat als resultats i centrat en el desaprenentatge per "aprendre a aprendre i viure aprenent".

Els experts

Els nostres **caps de colla** especialitzats són: tècnics experts de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya; consultors organitzacionals i de recursos humans amb una àmplia experiència professional en el món de la cooperativa; i antics membres de consell rector de cooperatives com a testimonis d'experiències de lideratge de projectes cooperatius.

Els beneficis de la formació

- Potenciar el relleu generacional i la implicació activa dels consells rectors i dels socis per garantir la pervivència de la cooperativa.
 - Afavorir la comprensió de la gestió empresarial per prendre decisions estratègiques i millorar les habilitats directives per enfortir els resultats de la cooperativa.
- Des de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya volem engrescar la gent dels equips dels consells rectors a créixer en el desenvolupament de la seva tasca; el que tenim entre mans s'ho val. ■

FA MÉS DE 25 ANYS QUE LLUITEM CONTRA EL MALBARATAMENT APROFITANT ELS EXCEDENTS ALIMENTARIS PER DISTRIBUIR-LOS ENTRE LES PERSONES DEL NOSTRE ENTORN QUE MÉS HO NECESSITEN.

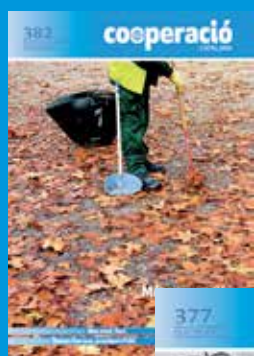

COL·LABORA!

www.bancdelsaliments.org

FUNDACIÓ
BANC DELS ALIMENTS
BARCELONA

Preu de
subscripció anual
(11 núms.)

30 €

Preu d'un número: 3 €

FUNDACIÓ ROCA I GALÉS
Aragó, 281, 1r-1a. 08009 Barcelona
Tel. 932 154 870
www.rocagales.cat
cc@rocagales.cat
@rocagales

cooperació
CATALANA

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Entitat: _____

Nom: _____ Cognoms: _____

Adreça: _____

Codi postal: _____ Població: _____

Telèfon: _____

Correu electrònic: _____

NIF: _____

☐ Desitjo subscriure'm fins nou avís a la revista Cooperació Catalana

Preu subscripció anual (11 núms.) 30 €

Forma de pagament

☐ Transferència IBAN ES37 2100 3014 7625 0001 8353

☐ Xec bancari adjunt a nom de: FUNDACIÓ ROCA I GALÉS

☐ Domiciliació bancària: Nom titular: _____

Entitat bancària: _____

Codi BIC: _____

Codi IBAN:

Criança

Jordi París
Enòleg

Tot període de cria o envelliment serveix per a acabar de “fer” el vi. Generalment, aquest procés es fa servir en vins negres. També en blancs i en rosats, però en una proporció més reduïda, ja que la cria canvia les característiques del vi diluint-li o eliminant-li les característiques sensorials que presenta quan és jove, que són bàsicament les aromes fruitades, florals: les que solem buscar en els blancs i els rosats.

En el cas dels negres, en funció de la varietat, de la maduració dels raïms i d'altres factors, és bo sotmetre'ls a processos de cria per a minimitzar l'astringència i provocar l'aparició de les aromes terciàries o de buquet.

Hi han dues classes de cria:

- L'oxidativa, en bótes de fusta.
- La reductora, en ampolla.

La cria oxidativa consisteix a deixar el vi en bótes de fusta, un material porós que, per tant, permet l'entrada d'oxigen, el qual afecta

sobretot els tanins del vi fent que es tornin més suaus: arrodonint-los. Això fa que els vins que s'han envellit en bóta normalment siguin més equilibrats, més elegants, que hagin perdut astringència. El color també evoluciona: adquireix tonalitats menys blavoses, tendeix a agafar rivets més groguencs, en funció del temps d'envelliment.

A més, la fusta també aporta al vi una part dels seus components aromàtics i sàpids, que normalment complementen i milloren les característiques organolèptiques del vi. Quant a la fusta de la bóta, se'n fa servir bàsicament de dues menes de roure: l'americà i el francès (de les varietats Allier, Limousin o Nevers), i també d'altres zones: de l'Europa oriental, o inclús dels Pirineus.

L'americà aporta de manera molt ràpida components aromàtics, de tipus vainilla. En canvi, els altres tipus de roure, en tenir els porus més fins, aporten menys components d'aquesta classe, i respecten més

les característiques organolèptiques originals del vi.

La cria reductora, en absència d'oxigen, té lloc a l'interior de l'ampolla. Aquí el vi evoluciona per les reaccions que tenen lloc entre els diferents components del vi, les quals originen noves estructures moleculars, i d'aquesta manera acaben de polir gustos i aromes. Si deixem que aquest procés arribi al final, ens trobarem amb la circumstància que el vi ha perdut les qualitats que el feien atractiu; per tant, és evident que els vins de cria els hem de consumir mentre encara tingui lloc el procés.

En funció del temps que dura el procés d'envelliment, podem tenir vins de cria, de reserva o de gran reserva. Però cal tenir molt clar que més temps de cria no equival a més qualitat; en molts casos és ben al contrari. Cada vi té un moment òptim de consum, però això no ho sabrem fins que no obrirem l'ampolla en qüestió. ■

Esblada

Una cooperativa pot ser la seva repoblació i salvació

Esteve Puigferrat i Aguilar

Una cooperativa pot ser la salvació i la repoblació del poble d'Esblada (Alt Camp) perquè té la sort que l'Ajuntament de Querol no posa pals a les rodes al seu projecte, ans al contrari.

Somniem (que de moment encara és gratuït)

Després d'haver adquirit les cases per part de famílies de la cooperativa cadascú va restaurant al seu ritme la que li pertoca. I també comença a treure profit de la terra del seu entorn, calculem de mitjana unes 7 Ha. per família (que a la meua època serien 21 quarteres*).

Continuem somniant

Mentre duren les obres el poble pren vida infantil i juvenil. Perquè aquestes famílies - hem de suposar- majoritàriament tindran mainada. Aquesta mainada necessitarà anar a l'escola que podria ser en el mateix poble si és que dels seus nous habitants algú s'hi veu en cor. De no ser així, com passa sovint a muntanya, hauran d'anar a escola al seu municipi, Querol.

Un altre somni: la campana

El matrimoni que actualment viu a la sagrera d'Esblada, te el somni d'aconseguir-la i fer-la sonar, per a què el seu so arribi a tots els habitants d'Esblada. ■

ARXIU

ARXIU

* Una quartera és la mesura de superfície on se sembraven 55 quilos de blat, a raó de 25 grans per pam.

Molas, Joaquim.

Emili Molas i Bergés, 1870-1918

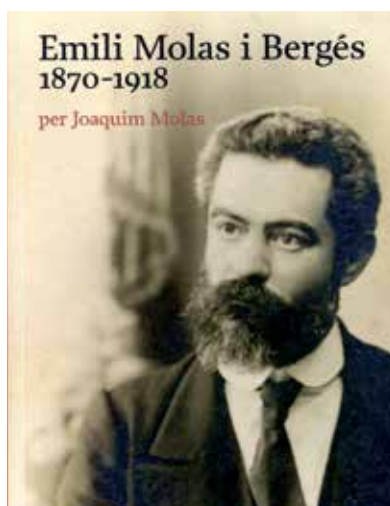
Elisenda Dunyó

L'autor de l'obra, que és alhora nét del seu protagonista, ens ha fet a mans, per a la biblioteca, aquesta interessant biografia.

Encara que els apunts biogràfics siguin pocs, ens introdueixen a la coneixença d'una persona inquieta, emprenedora i culta que es va fer a si mateixa i va viure intensament tot el que feia. Ho demostren les variades activitats i diferents feines que va portar a terme. La seva mare, ja de ben jovenet, el va col·locar d'aprenent en un taller on feien estoigs de joies. Més tard va ser mestre vitraller, una circumstància laboral que el va fer tenir molt de contacte amb arquitectes i amb el modernisme, i també a conèixer molts llocs de Catalunya.

De la lectura del llibre deduïm que durant la seva curta vida (va viure només quaranta-vuit anys) va posar el cor en tot el que feia i en les seves creences i idees. Era un gran afeccionat a la música i la literatura. I cal subratllar que, a més de ser un gran lector, va ser un escriptor prolífic. Als vint anys ja li van publicar els primers versos i acudits en un parell de publicacions. Anys més tard, va estrenar la seva primera peça teatral: *Cada cosa, al seu temps*. Va ser un dels fundadors de la revista *L'Aplech*, va col·laborar a l'*Anuari Català* i, durant els anys posteriors, continuà escrivint i publicant en diferents revistes de l'època, la majoria de vegades fent servir els més diversos pseudònims. Va escriure poemes, narracions, monòlegs, cançons, etcètera de caràcter costumista, satíric i festiu, que ens ajuden a conèixer el moment polític, social i econòmic que es vivia en aquells anys.

La lectura de la biografia es fa curta, ja que, com hem dit, és mot breu. Però el to de familiaritat i la manera de narrar-la ens fan venir ganes de saber més coses del personatge. D'ell, de la cooperativa que va fundar, de l'ofici de vitraller i la importància que va tenir

MOLAS, Joaquim.

Emili Molas i Bergés, 1870-1918.

[Girona]: Om, 2014.

ISBN: 978-84-937179-7-1

80 pàg.

14 x 21 cm

en aquella època, de les seves moltes iniciatives, i de la seva poesia i les seves obres de teatre i la seva música.

Per endinsar-nos una mica més en el seu món, l'autor reproduïx imatges familiars i escrits del seu avi. I també portades de publicacions en què va col·laborar, fulls d'un dietari inèdit, fulls d'obres de teatre, fragments de dues proses inèdites, un fragment d'una elegia escrita arran de la mort d'un amic, monòlegs, un programa de l'estrena de *Muntanyes del Canigó*, en què ell va posar música, i moltes més reproduccions d'escrits d'aquest artista inquiet i complet. Tal com ens diu el seu nét, era un home de fortes conviccions. El defineix de manera molt clara: "De fet, el meu avi era un modest artesà amb consciència d'obrer i fortes conviccions catalanistes, republi-

Els seus fills Joaquima, Lluís i Isidre.

canes i cooperativistes."

Remarca, també, que la seva activitat pública la va canalitzar mitjançant el cooperativisme. Va ser secretari de la cooperativa *La Economía Obrera*, que va fundar juntament amb altres socis. Pel relat del nét, podem saber que feia la seva feina amb una entrega total, que organitzava actes musicals, teatrals i culturals, i que era un apassionat de les tasques que portava a terme i de les seves idees. Va tenir un paper important i va col·laborar amb el primer Congreso Nacional de Cooperativas. Després de la guerra civil i malgrat els esforços d'alguns familiars del fundador de recuperar la cooperativa, aquesta, dissortadament, va desaparèixer. L'autor ens fa una presentació i un homenatge a aquest home —fins ara desconegut per mi—, lluitador i immers en la cultura, que en la seva època va tenir un paper rellevant en una societat molt característica. Va créixer des de baix i, gràcies a la seva constant inquietud, va acabant sent un gran artista en molts àmbits. Estic convençuda que la seva tasca, si no li hagués arribat la mort de manera prematura, hauria arribat a tenir molt més ressò i més reconeixement. ■

Donació de llibres

1. ALONSO RODRIGO, Eva. *Fiscalitat de cooperatives i societats laborals*. Barcelona: IPFC. Generalitat de Catalunya, 2001.
2. BUENDÍA MARTÍNEZ, Inmaculada. *La integración comercial de las sociedades cooperativas*. Madrid: CES, 1999.
3. "Desarrollo local y emprendimiento de la economía social". *Revista de la Economía Pública, Social y Cooperativa*, 64 (abril). València: CIRIEC-España, 2009.
4. *Economía social e Iberoamérica: La construcción de un espacio en común*. València: CIRIEC-España, 2001.
5. "Empresas de inserción: puentes de inclusión en el mercado laboral". *Revista de la Economía Pública, Social y Cooperativa*, 59 (octubre). València: CIRIEC-España, 2007.
6. GREENACRE, Michael. *Biplots in Practice*. Bilbao: Fundación BBVA, 2010.
7. *Informe sobre el desenvolupament humà 2006*. Barcelona: Unescocat, 2006.
8. *Immigració i emprenedoria: De l'exclusió financera a la creació d'activitats generadores de riquesa*. Barcelona: Fundació Un Sol Món, 2007.
9. *Innovacions que alimenten el planeta. L'estat del món*. Barcelona: Unescocat, 2011.
10. LUSA GARCÍA, Amaia. *Planificació del temps de treball amb jornada anualitzada*. Barcelona: CTESC, 2003.
11. *Mujeres y mercado laboral en España. Cuatro estudios sobre la discriminación salarial y la segregación laboral*. Bilbao: Fundación BBVA, 2010.
12. *Patrones de capitalización y crecimiento (1985-2008)*. Bilbao: Fundación BBVA, 2011.
13. PITARCH, Vicent. *La influència de Pompeu Fabra en el valencianisme*. Barcelona: Fundació UCE, 2010.
14. *Repensar l'empresa des dels valors*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2010.
15. SAJARDO MORENO, Antonia. *El sector no lucrativo en el ámbito de servicios sociales*. València: CIRIEC-España, 1998.

■ La Biblioteca de la Fundació Roca Galès està al servei de totes aquelles persones que volen consultar temes referents a cooperativisme i economia social.

■ Agraïm la col·laboració de totes aquelles persones i entitats que amb les seves donacions han contribuït a assolir els 5.000 exemplars que actualment la nostra biblioteca pot oferir als seus lectors.

■ Segueixen arribant nous llibres, i a fi d'obtenir l'espai necessari, hem cregut oportú fer una reestructuració de la biblioteca, retirant les obres de les quals disposem més d'un exemplar, i d'aquelles que no tracten específicament dels temes sobre els quals estem especialitzats.

■ Cada mes, la biblioteca de la Fundació Roca i Galès publicarà a Cooperació Catalana un llistat de quinze títols d'aquest tipus de material.

■ Aquests llibres podran ser obtinguts de forma gratuïta per qualsevol persona o entitat que hi estigui interessada.

■ Com obtenir aquests llibres:

- Cal demanar-los per telèfon o per fax a la bibliotecària en horari de la biblioteca.
- Durant un període de trenta dies posteriors a la seva publicació.
- Els llibres s'hauran de recollir a la Fundació Roca i Galès i prèviament s'haurà d'omplir una fitxa amb les dades personals.
- En cap cas no es podrà fer un ús comercial del material obtingut.
- Les peticions seran ateses per rigorós ordre de comanda.

BIBLIOTECA DE LA FUNDACIÓ ROCA I GALÈS

Horari:
de dilluns a dijous de 9:30 a 13 h.
dimarts i dijous de 16 a 19 h.
Telèfon: 93 215 48 70
Fax: 93 487 32 83
a.e.: biblioteca@rocagales.cat
www.rocagales.cat

La Biblioteca de la Fundació Roca i Galès ha rebut de nou una extensa donació de llibres de temàtica cooperativista, economia social, medi ambient i altres, que ha incorporat als seus fons. Tot i això, té un considerable romanent que posa a disposició de les persones i entitats que hi puguin estar interessades. Cal convenir dia i hora amb la bibliotecària per venir a triar-los.

Retalls

Elisenda Dunyó

COMPARTIR

Núm. 97. Gener-març del 2015. Barcelona

www.fundacionespriu.coop
compartir@fundacionespriu.coop

Revista trimestral de la Fundació Espriu que nosaltres rebem en llengua catalana. En el sumari, hi han les seccions fixes següents: “Salut”; “Cooperativisme sanitari”, que inclou les últimes notícies sobre aquest tema; i “Cultura”. Destaquem especialment l’editorial i la secció “El davantal”, en què es narra el multitudinari acte que es va fer a l’Auditori de Barcelona amb motiu de la celebració del naixement, ara fa cent anys, del doctor Espriu, que dona nom a la Fundació. També es comenta la intenció de dedicar especialment el contingut de la revista a tractar tota mena d’aspectes relacionats amb el cooperativisme sanitari. Es posa èmfasi en el propòsit de no oblidar els valors i principis inicials d’aquest, de retornar-hi, de defensar els seus interessos davant el que ells anomenen la “societat de mercat”, la qual, segons assenyalen, sempre està a l’aguait. Afirmen que la Fundació Espriu és una organització sanitària que intenta adaptar-se sempre a les noves fórmules de gestió, però sense sacrificar els principis fonamentals d’aquest moviment. Per això el monogràfic de la revista el dediquen al cooperativisme sanitari, amb els articles següents: “El repte del cooperativisme sanitari”, “Estímuls i obstacles per al model de cooperativisme de salut”, “Debilitats i reptes del model cooperatiu de salut”, “Taula rodona: «El cooperativisme sanitari a Espanya, tan important com desconegut»”, “Amenaces sobre el model cooperatiu de salut”, “Fortaleses del model cooperatiu de salut”, i “Oportunitats per al model cooperatiu de salut”. ■

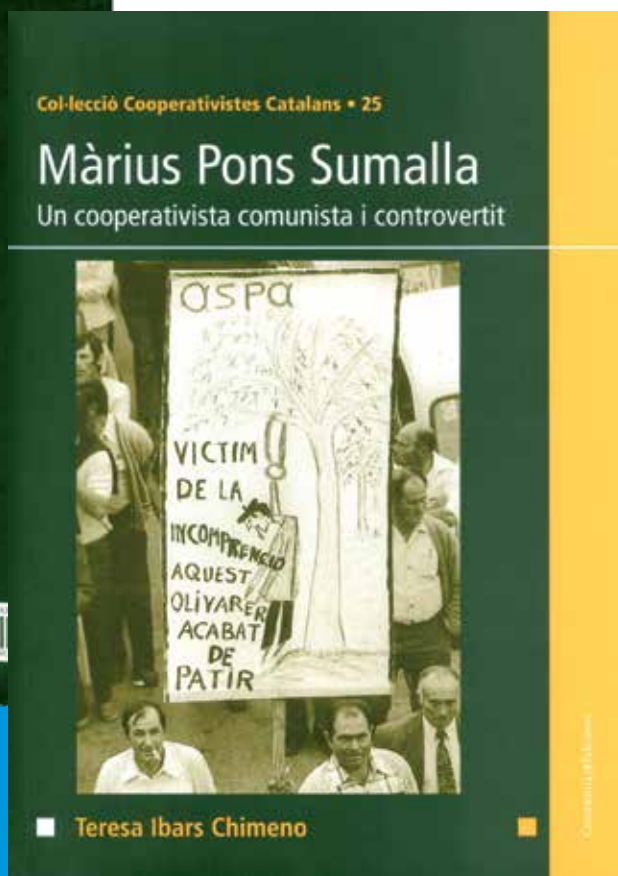
DEUSTO ESTUDIOS COOPERATIVOS

Núm. 5 (2014). Universidad de Deusto. Bilbao

www.deustoestudioscooperativos.deusto.es
iec.derecho@deusto.es

Revista, escrita en llengua castellana, el darrer número de la qual ens ha arribat aquest inici de l’any 2015. Hi trobem sis extensos articles: “Eines de l’economia del bé comú per a la transformació econòmica, social i política”, en què els autors mostren les aportacions teòriques i pràctiques de l’economia del bé comú per mitjà de la incorporació dels valors inclosos a l’economia social i al sistema econòmic, i consideren indispensable aprofundir en la democràcia i utilitzar aquests valors com a eines per a obtenir un nou model econòmic. “La funció inspectora en matèria de les societats cooperatives”, en el qual s’analitza, a partir de les lleis, la funció inspectora i totes les atribucions que se’n deriven, com ara quines han de ser les persones responsables, les sancions o les normes. “La cooperativa en el nou constitucionalisme llatinoamericà”, l’autor del qual parla del perfeccionament i la regulació constitucional a Cuba pel que fa a les cooperatives. “La paradoxa del sentit del vot emès pels fons de pensions dels sindicats en les juntes generals d’accionistes de les societats cotitzades als Estats Units”, un text que analitza, als Estats Units, el conflicte d’interessos que a vegades pot generar la dualitat que tenen els representants dels treballadors que alhora tenen condició d’accionistes en els fons de pensions dels sindicats. “L’ús fraudulent de les cooperatives de treball del Brasil”, que és un estudi que mostra com es creen en molts casos cooperatives de treball sota frau, mitjançant un contracte de serveis amb la cooperativa, en contra de totes les bases de la cooperació. “Llei 6/2013, de cooperatives, de Cantàbria: Contingut i oportunitat per al desenvolupament de l’economia social”, que es basa en una ponència, presentada en un congrés del CIRIEC, que parla de la Llei de Cantàbria i dels beneficis que d’una bona regularització poden obtenir les cooperatives càntabres. ■

Col·lecció Cooperativistes Catalans

25

IBARS CHIMENO, Teresa Màrius Pons Sumalla

Col. Cooperativistes Catalans, 25

Ed. Fundació Roca i Galès amb Cossetània Edicions

Altres títols de la col·lecció

1. GAVALDÀ, Antoni
Josep M. Rendé i Ventosa

2. ANGUERA, Pere
Antoni Fabra Ribas

3. CASANOVES I PRAT, Josep
Josep Lladó i Quintana

4. JIMÉNEZ NAVARRO, Àngel
Sants Boada i Calsada

5. FERRER I GIRONÈS, Francesc
Joan Tutau i Vergés

6. VICEDO RIUS, Enric
Enric d'Hostalric i Colomer

7. GAVALDÀ, Antoni
Benet Vigo i Trulls

8. PLANA I GABERNET, Gabriel
Josep Roca i Galès

9. COMAS I CLOSAS, Francesc
Leonei Soler i March

10. POMÉS, Jordi
Salvador Pagès Inglada

11. AUDÍ, Pere - ORESANZ, Toni
Joaquim Llorens Abelló

12. BOSH I CUENCA, Pere
Pere Dausà i Arxer

13. DUCH PLANA, Montserrat
Micaela Chalmeta

14. SUÑÉ MORALES, Jordi Miquel
Mestre i Avinyó

15. VALLÈS I MARTÍ, Josep Maria
Josep Cabeza i Coll

16. SERRANO I BLANQUER, Jordi
Joan Salas Antón

17. GARAU ROLANDI, Miguel
Joan Peiró i Belis

18. BOSCH I CUENCA, Pere
Jaume Rossich i Bassa

19. PIÑANA EDO, Marcel·li Joan
Mestre i Mestre

20. HERNANDEZ BENAVENTE,
Santos
Josep Espriu i Castelló

21. ROTGER I DUNYÓ, Agnès
Joan Ventosa i Roig

22. PONS I ALTÈS, Josep M.
Pere Boldú i Tilló

23. VALLÈS I MARTÍ, Josep Maria
Albert Talavera i Sabater

24. MIRÓ, Ivan i DALMAU, Marc
Joan Rovira Marqués

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS

Aragó, 281, 1r 1a - 08009 Barcelona
Tel. 932 154 870 - www.rocagales.cat

facebook.com/fundacio.rocagales.5

[@rocagales](https://twitter.com/rocagales)